

Andrzejkowe wróżby

1. Cele uroczystości

a) Wiadomości

Uczeń:

- zna tradycje i obrzędy ludowe związane z andrzejkami,
- zna treść wiersza *Andrzejki*,
- zna przysłowia i przepowiednie andrzejkowe,
- wie, że wróżby to tylko zabawa.

b) Umiejętności

Uczeń:

- wypowiada się na temat treści wiersza i tradycji ludowych,
- płynnie i poprawnie odczytuje przysłowia.

c) Postawy

Uczeń:

- potrafi integrować się z klasą poprzez wspólną zabawę, gry i wróżby,
- szanuje tradycje i obrzędy ludowe,
- potrafi kulturalnie spędzić wolny czas.

2. Metoda i forma pracy

Metody: słowna (praca z tekstem, rozmowa), oglądowa (pokaz), problemowa (działanie praktyczne).

Praca zróżnicowana w grupach, praca indywidualna i zbiorowa.

3. Środki dydaktyczne

Świece, balony, grosiki, jabłko, buty, miska z wodą, papierowe serce, różne przedmioty, magnetofon, kasyety z nagraniami piosenek.

4. Przebieg uroczystości

a) Faza przygotowawcza

1. Stworzenie atmosfery tajemniczości – zapalenie świec, zasłonięcie kotar okiennych, dzieci siadają po turecku na dywanie, z magnetofonu płynie nastrojowa muzyka.
2. Przedstawienie krótkiej historii tradycji wigilii św. Andrzeja.
3. Zapoznanie z przepowiedniami i przysłowiami andrzejkowymi:
  - Święty Andrzeju daj nam znać, co się będzie z nami dziać.
  - W wigilię św. Andrzeja wszyscy wróżymy sobie. Zgadujemy, co los przyniesie mnie i tobie.
  - Na św. Andrzeja błyska pannom nadzieja.
  - Andrzeju, Andrzeju, nasz dobrodzieju, dobrą wróżbę daj.

b) Faza realizacyjna

1. Andrzejkowe wróżby:
  - **zabawa z butami** – dziewczynki ustawiają buty jeden za drugim w pokoju, po czym ostatni przestawiają na początek tak długo, aż pierwszy but nie dotknie progu. Panna, której but jako pierwszy przekroczy próg pokoju, pierwsza wyjdzie za mąż. Tak samo można postąpić z butami chłopców;
  - **lanie wosku** – wosk można lać bezpośrednio na wodę lub przez dziurkę od klucza. Na postawie kształtu woskowej figurki lub kształtu cienia rzucanego przez nią przewidujemy przyszłość;
  - **wróżenie z obierki jabłka** – należy obrać jabłko tak, aby powstała jedna obierka, po czym rzucić ją za siebie. Kształt obierki ma oznaczać pierwszą literę imienia przyszłego męża;
  - **wróżenie imion z serduszka** – wycinamy dwa serca z papieru, na jednym sercu piszemy imiona dziewczynek, a na drugim imiona chłopców. Dziewczynki przekłuwają serce z imionami chłopców, a chłopcy z imionami dziewczynek. Imię, na jakie trafi dziewczynka i chłopiec, będzie imieniem przyszłego wybranka lub wybranki;
  - **kim zostanę w przyszłości?** – dzieci wyjmują z worka różne przedmioty, które powiedzą im, kim zostaną w przyszłości (grzebień – fryzjer, mapa – podróżnik, igła – krawiec, kwiatek – ogrodnik, lusterko – modelka, bułka – piekarz, pędzel – malarz,

dziennik – nauczyciel, zegarek – zegarmistrz);

- **moneta w studni** – na środku sali stoi miska z wodą. Każde dziecko otrzymuje grosik i, wypowiadając zaklęcie: „Hokus – pokus, czary mary. Aby wróżby się spełniły, złóżmy dary”, wrzuca monetę do miski. Rzut odbywa się przez lewą ramię. Czyja moneta wpadnie do wody, ten ma szansę na spełnienie swoich marzeń.

2. Zabawy andrzejkowe:

- taniec w parach na gazecie,
- taniec w parach z balonami,
- konkurs z krzesłami.

3. Poczęstunek (ciasto, słodycze, napoje) przygotowany przez rodziców.

c) Faza podsumowująca

Podsumowanie andrzejek:

- dzielenie się wrażeniami ze wspólnych zabaw i wróżb,
- sprzątnięcie klasy.

5. Bibliografia

1. Dziurzyńska T., Ratyńska H., Stójowa E., *A jak będzie słońce..., a jak będzie deszcz... Wiersze, opowiadania, teatryki, przysłowia i zagadki dla przedszkoli. Wypisy*, WSiP, Warszawa 2001.
2. Kamocki J., *Od andrzejek do dożynek*, Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, Warszawa 1986.
3. Śliwerski W., *Andrzeжки*, wyd. 4, Impuls, Kraków 1999.

6. Załączniki

brak

7. Czas trwania lekcji

3 godziny

8. Uwagi do scenariusza

Zajęcia możemy przeprowadzić w przedszkolu oraz w klasach zarówno pierwszej, drugiej jak i trzeciej szkoły podstawowej. Zabawy i wróżby są dostosowane do poziomu uczniów.